

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társszerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	---------------------------------	---	-----------------------------------	--

Városfejlesztés.

Baja, 1908. november 16

Nehogy túlságosan elbizakodjunk, sietünk az örvendezőknek kedvét szegni és tudni adni, hogy szó van ugyan városfejlesztésről, tanácskoznak ugyan már az országgyűlés képviselőházában is városfelsegélyezésről, városfejlesztésről, adósságmentesítésről, ámde azért mi vidékiek még várhatunk az örömujongással, még nem került a sor a vidéki városokra, azok még várhatnak egyelőre, előbb valami sürgősebb ügyet kell elintézni.

Az országgyűlésen most Budapest székesfőváros dolga ad gondot a kormánynak és a képviselő uraknak. Nevezetesen most tárgyalják a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot. Ez a javaslat minden széppel és jóval halmozva el Budapestet. Amit szem lát sziv és száj megkíván, az mind összegyülemlt abban a javaslatban.

Hát Isten látja a lelkünket, mi is kívánjuk, hogy a magyar főváros, amely mintegy mutatója Magyarországnak szép, fényes, ragyogó és nagy legyen. Minden magyar ember szivből kívánja, hogy a magyar főváros méltán reprezentálja a külföld előtt Magyarországot.

Csak hogy valahol határt kellene ám szabni annak a hajszolt centralizációnak, amely mindent, de mindent a fővárosnak kíván juttatni, viszont a vidékről, a vidéki magyar városokról teljesen megfélekedezik.

Igaz örömmel látjuk, hogy ez a nézet, ez a vélemény már a képviselőházban is kifejezésre jutott Szemere Miklós felszólalásában. Szemere hozzászólt a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslatához és kifejezést adott azon aggodalmának, hogy nem lehet az egészséges

várospolitikát, a amikor mindent, minden intézményt a fővárosban összpontosítanak és a vidéki városoknak semmit sem, vagy alig valamit juttatnak.

Hát bizony ez nagyon furcsán fest. A fővárosról gondoskodott eddig minden kormány, a vidékről megfélekedezett minden kormány. A vérszegény városok szerényen félrehúzódva bámulták, mint tollasodik, mint cifrálkodik a főváros, amíg nekünk semmi sem jut.

Arról nem is akarunk szólni, hogy alig van város, amely a maga anyagi erejéből képes volna az egészségügy kivánalmainak megfelelőleg a város területét csatornázni, a város lakóit vízvezeték útján egészséges ivóvízzel ellátni, közrendészetét és tűzrendészetét rendbehozni. Ez nagy összeget nyelne el. Erre még a jobbmódú városoknak sem szabad gondolnia.

De hát tekintsünk csak idehaza körül. Hetvenhét százalék a pótdónk és azért alig nyujthat a város a polgárainak egyebet, mint a közigazgatás rendes ügymenetének biztosítását. A legcsekélyebb beruházásra sem jut nálunk, mert rögtön meginog a város háztartása és a pótdó higanyoszlopa örült sebességgel rohan felfelé. Színházat nem építhetünk, a tűzoltóság rendezését halogatnunk kell, utcáink, közttereink tisztogatására nem költhetünk annyit, hogy az utcák állandóan tisztára seperessenek és mindig pormentessé tétessenek.

Beszélünk iparfejlesztésről, de magunk ijednénk meg a legjobban, ha jönne valami nagy vállalat és arányaihoz mért segédelmet kérne. Vajjon honnan vennők, ha nem akarnánk az adósság árjába sodródni?

Évtizedek mulasztása, kormányok indolenciája idézte elő ezt az állapotot, a városok ezen lerongyolódását.

A nemzeti kormány programjában ott van a vidéki városok felsegélyezése is.

Bizakodással és reménnyel tekintünk a jövőbe. Hisszük, hinnünk kell, hogy a főváros után a vidéki városokra is rákerül most a sor.

X.

A megyei telefon.

Baja, 1908. november 16

Néhány évvel ezelőtt üdvös határozatot hozott a vármegyei közgyűlés, amikor elhatározta, hogy létesíti a megyei törvényhatósági telefont. Ennek a törvényhatósági távbeszélő hálózatnak nagy hivatása van már ma is és még nagyobb lesz akkor, ha majd a hálózat egész teljességében elkészül. A határozat szerint a vármegye minden községe, sőt minden népesebb pusztája telefon összeköttetést nyer a járás központjával, míg a járási székhelyek a megyei székhellyel nyernek összeköttetést.

Ennek a távbeszélőnek nagy a fontossága, nagy horderejűnek kell lennie. Hivatva van az eddigi lassú menetű közigazgatást hihetetlenül meggyorsítani s így a községek igazgatásába bele vinni a gyorsaságot, az ügyek elintézését gyorsítani és az intézkedéseknek néha szárnyat adni.

Csak az tudja, hogy micsoda nagy értéke van az ilyen telefont, aki ismeri a községeknek mai berendezkedését. Egyik-másik falunak se vasútja, se távirat hivatala, se orvosa nincsen.

Már most képzeljük el, hogy például Felsőszentivánon, vagy Rémen valaki beteg és gyors orvosi beavatkozásra van szüksége.

A mai állapot az, hogy előbb kocsira kell ülni, aztán egy vagy két óra hosszat kell kocsikázni, amíg orvosra talál. Ugyan így van, ha például csendőrségre vagy egyéb azonnali intézkedésre van szükség.

Ma ez az állapot. Óriási és nagy előnyökkel járó változást fog előidézni a törvényhatósági távbeszélő teljes elkészülése, — ha kiküszöbölik a mai nehézkes kezelést. — Mert a mai nehézkes kezelés mellett kétes értékűvé válik ám a legsűrűbb telefon hálózat is.

Az állandóan melegítő
„METEOR“
KÁLYHÁK
 a legjobbak
 és legtökéletesebbek!
 Kevés fűtő anyag, nagy fűtő-
 képesség.

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!

≡ Kapható úgy egyszerű mint diszesebb kivitelben! ≡

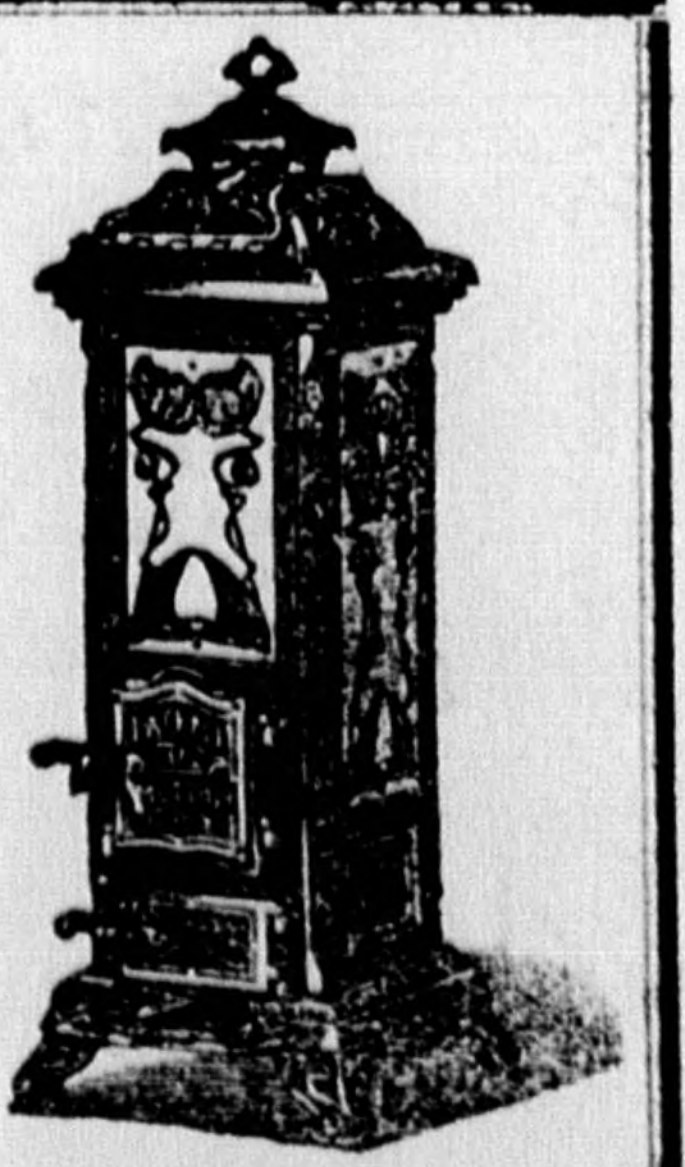
Eddig 400.000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.

≡ Óvakodjanak tehát az értéktelen utánzattól. ≡

EREDETI „METEOR“ KÁLYHÁK BAJÁN CSAKIS:

DRESCHER GYULA

KERESKEDÉSÉBEN KAPHATÓK.

Ezidőszerint csupán a szolgabírói szék-helyek vannak a megyei távbeszélő hálózatba belekapcsolva és már is sok a zavar és kellemetlenség. Hát még akkor mi lesz, ha az összes falvakban csilingelni fognak a telefon készülék.

Elhibázott dolog, — szerény véleményünk szerint — hogy a törvényhatósági telefonnak nem csináltak külön kapcsoló központi állomást, hanem belevonták az állami telefon hálózatba és az összes megyei állomásnak központjává Szabadkát tették. A szabadkai központ pedig amugy is tele van halmozva munkával és kapcsolásokkal, hogy képtelen a forgalmat a kívánt gyorsasággal lebonyolítani.

Igy esik aztán meg, hogy ha valaki például Bajáról Palánkára, vagy Zsablyára akar beszélni, úgy igen boldog lehet, ha egy vagy másfélóra múlva megkapja a kívánt számot. Még nagyobb lesz a zavar, ha az összes községek benne lesznek a telefonhálózatban. Ez pedig nagyon rövid időn belül meg lesz, mert ma már serényen dolgoznak rajta és így legkésőbb jövő évi május vagy június hóban mindenütt meglesz.

Ha ki akarjuk a telefon nyújtotta gyorsaságot és gazdasági meg közigazgatási előnyöket aknázni, akkor mindenekelőtt változtatni kell a kapcsoláson.

Először is ne centralizáljunk mindent Szabadkán, hanem legyen minden járásnak külön kapcsoló központja a járás székhelyén. Ezeknek a járási székhelyeknek pedig állítson a megye, — esetleg a póstán — egy egész külön központot akár Szabadkán, akár Zomborban. Aztán meg szükséges volna egész külön vezeték ott is, ahol már meg van az állami vezeték, mint például Baja—Szabadka, Zombor—Szabadka stb. Ha ezek a hibák, a gyorsaságot nagyon is hátráltató bajok végleg kiküszöbölhetők, akkor remélhetjük, hogy tényleg áldásos lesz a megye lakosságára a megyei távbeszélő.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1908. november 16.

A bolgár trónbeszéd.

A szófnai szobranjében ma fejezték be a felirati vitát, amely alkalommal úgy a miniszterelnök, mint a hadügyminiszter hosszabb beszédben fejtették ki a királyság kikiáltásának okait.

Osztrák kormányválság.

Az osztrák hivatalos lap mai száma közli báró Beck Wladimir osztrák miniszterelnök lemondását és ezzel kapcsolatosan a királynak hozzá intézett rendkívül meglehetősen kéziratát, amely a legnagyobb elismeréssel szól Beck működéséről, különös elismeréssel van

a király Beck iránt az általános választói jog behozataláért, a kiegyezésért és a parlament munkaképességeért.

Bienert új miniszterelnök kinevezése is ma jelent meg. A király azon reményének ad kifejezést, hogy az eddigi rendszert fentartja és megszilárdítja.

A főváros fejlesztése.

Rövid és szürke vita után ma délután félegy órakor befejezték a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslat általános vitáját és áttértek a részletes vitára.

Vasuti összeütközés.

A budapesti keleti pályaudvar közelében belefutott egy személyvonat egy tehervonatba, minek folytán 2 kocsi összetört, kettő kisiklott. Három ember súlyosabb sérülést szenvedett, többen az üvegszilánkoktól könnyebben megsebesültek. A szerencsétlenséget egy Bognár nevű szolgálta idézte elővigyázatlanásával.

Tűz egy vasuti raktárban.

Az angyalföldi vasuti állomás mellett leégett egy a vasut tulajdonát képező raktár. A tüzet a tűzoltók nem bírták lokalizálni, mert nem volt közelben vízvezeték és a kutakban kevés volt a víz.

Merénylet egy ügyvéd ellen.

Dr. Horváth eszéki ügyvéd ellen merényletet követtek el. Egy haragos kliense dinamittal akarta felrobbantani a házat, melyben Horváth lakik. A robbanás a házat megrongálta, de a lakóknak az ijedségen kívül nem történt bajok.

NAPIHIREK.

Kossuth Ferenc.

A nemzeti eszmének egy kiváló bajnoka, a magyar függetlenségnek egy kimagasló előharcosa üli ma születésének évfordulóját Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt nagynevű lelkes vezére ma ünnepel. Születése napját ünnepli.

A nevezetes évfordulót, nem egyedül a párt vezére, nemcsak a kereskedelemügyi miniszter üli meg, hanem széles e magyar hazának minden igaz polgára, aki megszokta a Kossuth nevet imádottszerű áhitattal az ajkára venni. Örömmel van mindenkinek, aki tudára jött annak, hogy a szabadság apostolának fia, méltó az apához.

Kossuth Ferenc születésének mai évfor-

dulóján ezreknek, százezreknek az ajkáról száll ima a Mindenható Úrhoz:

Isten, tartsd életben, egészségben a függetlenségi eszme előharcosát a haza, a nemzet javára.

Teazsur. A Bajai Jótékonycélu Leányegyesület tegnapi első teazsurja a határozott siker jegyében zajlott le. Régen nem honolt a Nemzeti termeiben olyan fesztelen jókedv, állandó pompás hangulat mint a tegnapi estélyen. A zsurt Dankó Lajos zenekarának minden ízében precizen előadott nyitánya vezette be. *Hetényi János* dr. mondott ezután hangulatos élénk tetszéssel kísért, és zajos tapsal honorált tükári beköszöntőt.

A bajai szomorú társas viszonyokról beszélt, reményét fejezve ki, hogy a Leányegyesületnek sikerülend talán kietlen társadalmi életünk fel-frissítése. *Erdős Ilonka* szavalt most három gyönyörű verset. Egyet-egyét Kozma Andortól, Farkas Emiltől és Kiss Józseftől, mindhármát annyira megkapóan, olyan meleg érzéssel és közvetlenséggel, hogy percekig zúgott a taps, mikor előadását befejezte. *Deutsch Mancsi* üt végül a zongorához, Székely Souvenir de ma patrie c. szerzeményét játszván el. Frissen, üdén, temperamentummal játszott teljes mértékben rászolgálva arra a zajos elismerésre, melyben része volt és amelyet egy rövid ráadással hálált meg.

Vigan bosztonzott ezután Dankó muzsikájára a szép számú leánysereg és a legderültebb hangulatban csak a késő éjjeli órákban oszlott szét a társaság.

A zsúr igen szépen jövedelmezett a jótékony célnak és az Egyesület vezetősége ezúton mond köszönetet a nemesszívű felülfizetőknek.

Uránia-előadás. Tegnap tartották meg a városi polgári iskolában e szezonban az első Uránia előadást, mely alkalommal *Pompejii és az ókori római életet*, volt alkalma megismernie a hallgatóságnak. A 46 sikerült képhez, melyet vetítve mutattak be, *Putnoky* Miklós irt érdekes szöveget. Közönség elég szép számmal volt, bár nem voltak akkora számmal, mint amekkorát ez és ehhez hasonló rendkívül tanulságos és szórakoztató előadások megérdemelnének. Szinte érthetetlen a mi közönségünk. Alkalma van 20, mond: husz fillérért tudományos színvonalon álló előadást végighalgtatnia, mely idő alatt nemcsak tanul, de szórakozik is; sőt nemcsak szórakozva tanul, de egyszersmint jótékonyt is gyakorol, (mert a befolyó tiszta jövedelem jótékonycélra fordítatik) — és mégsem tud kellőképp felmelegedni a hasonló nemes intézmények iránt.

Hivatásos csavargók. A hidegebb idők beálltával rendszerint megjelennek a városokban azok a zülött egzisztenciák, akik a tiszteséges munka helyett inkább csavargással és koldulással töltik el az idejüket. Ezek az úgynevezett »hivatásos csavargók«, akik bizva az emberek jószívűségében, magukat betegnek és munkaképtelennek tetteve, végig-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, véradékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkori „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

Izléses **bútor** legjutányosabban **Szelényi Zsigánál** szerezhető be.

9334. szám.

1908. tkvi.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést dr. Fehér János bajai ügyvéd által képviselt Müller János betétszerkesztő nezsideri lakos javára Király Jánosné Mikola Katalin nagybaracska végrehajtást szenvedett ellen 300 korona tőke, ennek 1905. évi június hó 30-ik napjától járó 5% kamatai, 53 korona 60 fillér eddigi, 20 korona 65 fillér ezuttal megállapított és a még felmerülendő költségeknek nem különben csatlakozott és dr. Nyiraty János bajai ügyvéd által képviselt Szerletics Imre duna-szekesői szigeti lakosnak 100 korona tőkéből, ennek 1908. évi április hó 24-ik napjától járó 5% kamatai és 35 korona 60 fillér költségből álló követelése kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144 és következő §§-ai, valamint az 1908. évi 41. t.-c. 21. §-a alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó a bajai kir. járásbíró területén lévő:

a nagybaracska 513 számú betétben A I. 1—2. sorsz. 822., 823. hrszám alatt felvett 377 négyszögöl területű a beltelekben fekvő szántóra, illetve 226. ö. i. számú lakházra és udvarra 868 korona kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Nagybaracska községhez tartozó 1908. évi november hó 27-ik napjának d. e. 10 óráját kitűzi.

A fenti ingatlan a kikiáltási ár 2/3-ánál alul eladni nem fog.

Árverezők a kikiáltási ár 15%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez tegyék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be. Baja, 1908. évi szeptember hó 21-ik napján.

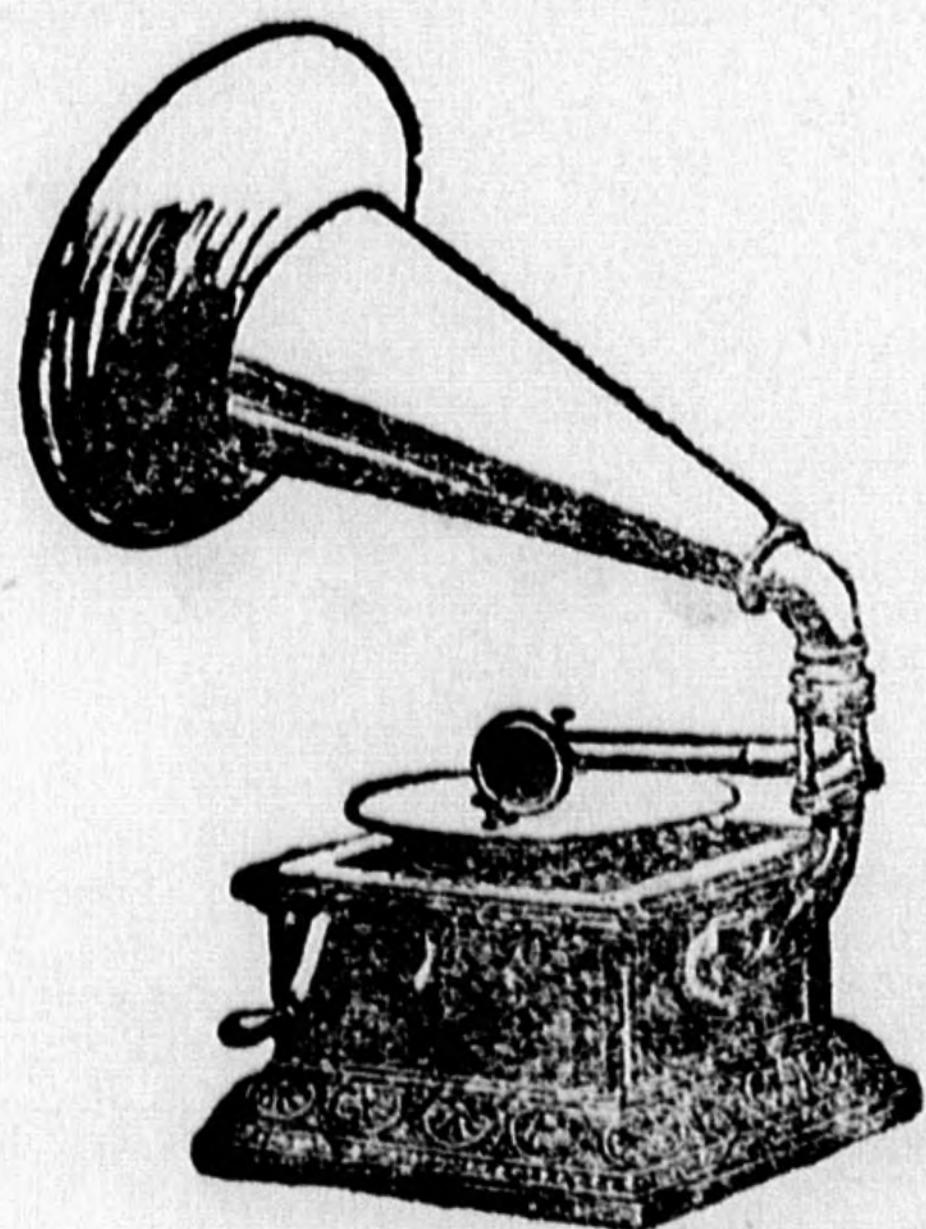
Dr. Racz,
kir. járásbíró.

SCHULHOF GYULA**MECHANIKAI GÉPMŰHELYE**

BAJA, Budapesti-út 15. szám.

Állandó raktár varrógépekben, kerékpároknak, gramofonokban és lemezekben, valamint ezen gépek alkatrészeiben.

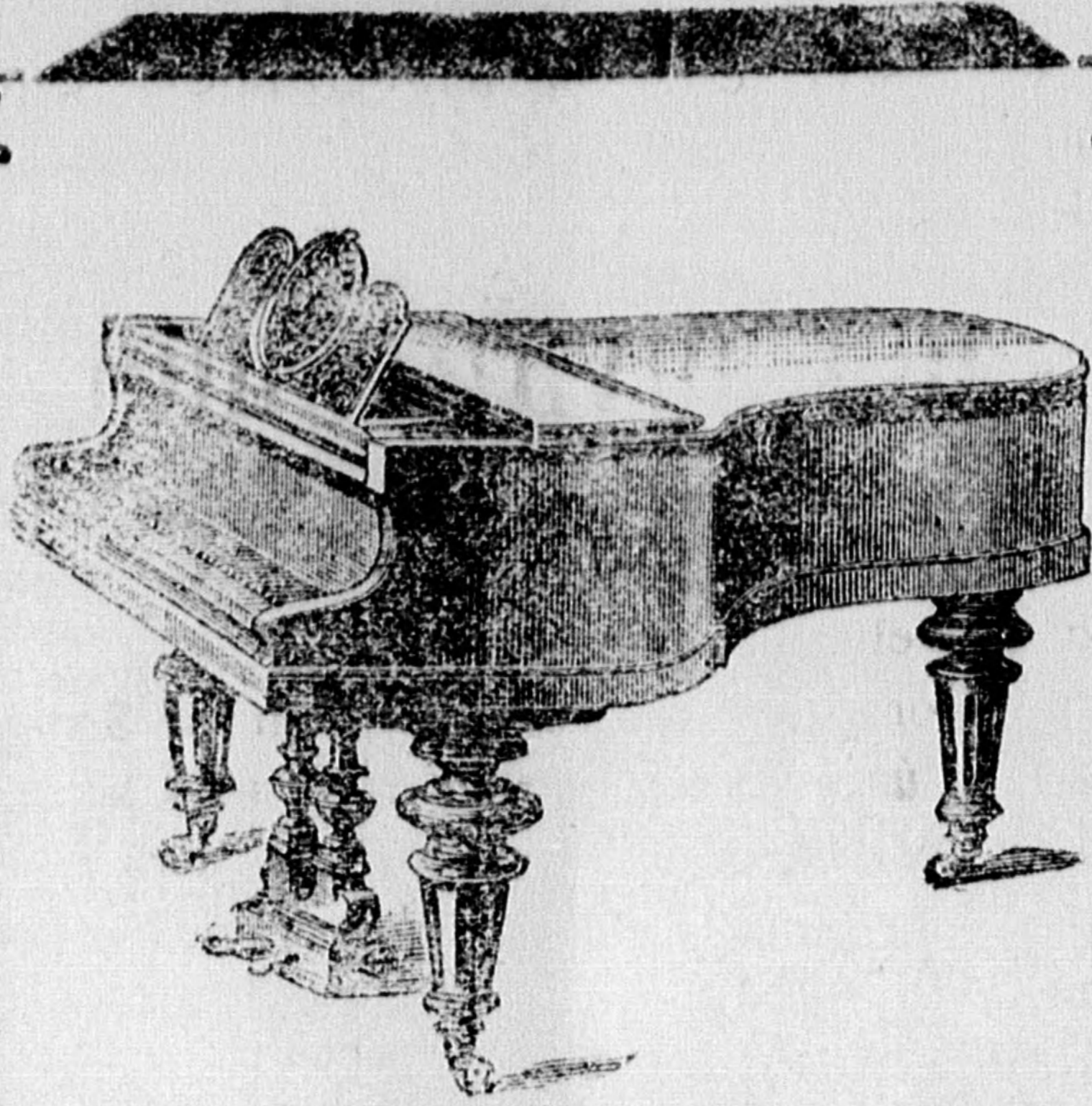
Külső és belső kerékpár-gummik, nyergek, pumpák, csengők, francia kulcsok, kürtök, küllők stb. stb.

Mindennemű mechanikai gépek javító-műhelye u. m.: varrógépek, kerékpárok, számozó- és írógépek, gramofonok, villany-csengők és minden e szakmába vágó gépek javítása szavatosság mellett eszközöltetik.

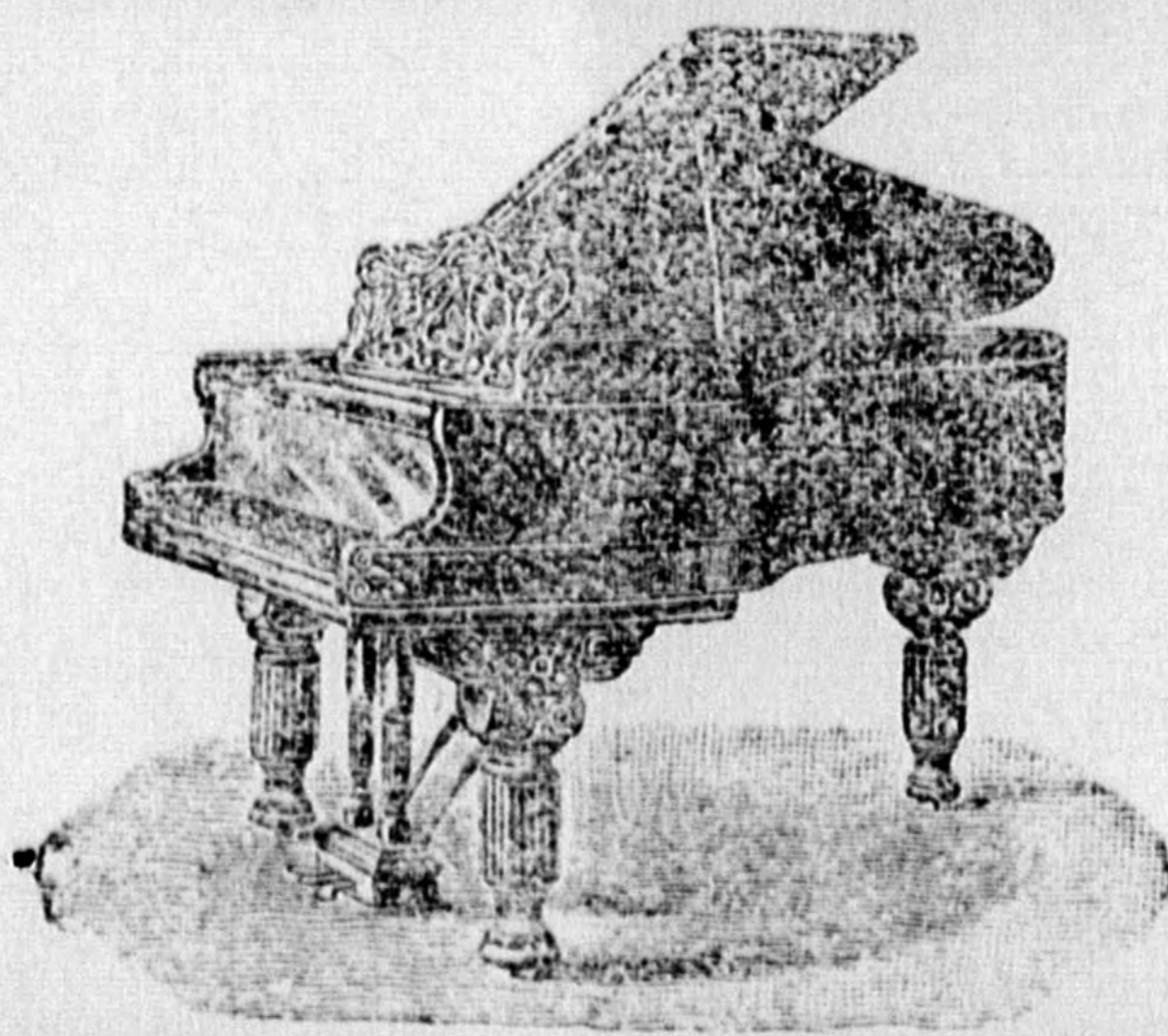
Gramafon lemezeket

választás céljából házhoz küldök.

**A
MEGYE LEGNAGYOB****ZONGORA-****RAKTÁRA****ifj. Wagner Antalnál****BAJÁN**

van.

Kiváló minőség!

Elpusztíthatatlan
szerkezet!**Remek hang!**
Olcsó árak!Kedvező
fizetési feltételek!Tíz éves
írásbeli jótállás!!!

A cég régi zongorákat a legmagasabb árakon vásárol, illetőleg cserél be. . .

A Bartha-féle

Aranyvirág

arckrém, hajpor, szappan

VIDORINfogkrém, szájviz, fogpor és
mindennemű arc és kézapoló
szer, szappan és parfüm
kapható a

Bartha-féle illatszertárban.

Klöpl (vert csipke) tanfolyam

november hó 15-től.

Havi díj 6 korona.

Cím a kiadóhivatalban.

A Mátyás király-téren lévő
„OTTHON” vendéglő összes helyiségei
— más üzleti célokra is alkalmas —

azonnal kiadó.

Tudakozódhatni:

Bernáth Árminné lisztkereskedésében.

!! Gazdasszonyok figyelmébe !!**ifj. Utry Pálnál**

megrendelhető az ágy belméretének beküldése
után a közismert jóminőségű fakeretű

**Acélsodrony-
ágybetét**
8 koronáért.

Ez olcsóbb a szalmazsáknál, tisztább, por-
mentes és szagtalan s így az egészségre
előnyösebb.

Egy darab

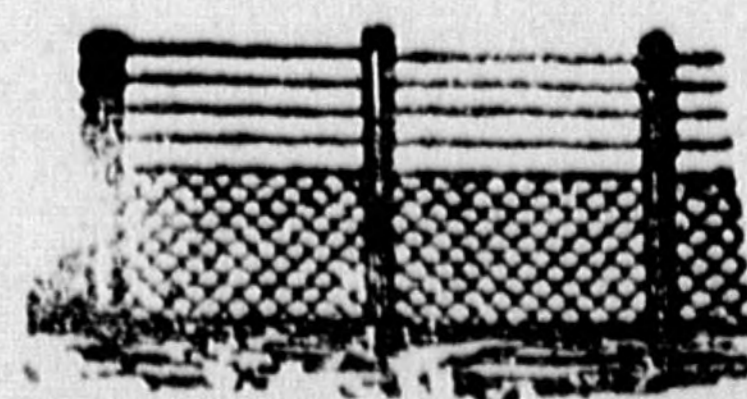
légy-pokol

70 fillér.

Tartós, minden más légy-

fogónál olcsóbb.

Készíték diszes és egyszerű

sodronyháló
kerítéseket

udvarok, kertek és szőlők bekerítésére.

Olcsó árak!